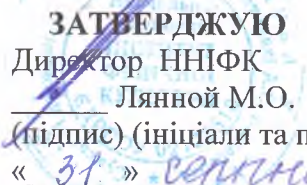

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

НН інститут фізичної культури

Кафедра теорії та методики спорту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ННІФК
Лянной М.О.
(підпис) (ініціали та прізвище)
« 31 » серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СПОРТИВНІ ІГРИ З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ (БАСКЕТБОЛ)

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань

01 Освіта

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність

017 Фізична культура і спорт

(шифр і назва)

освітня-програма/програми **Фізична культура і спорт**

(назва)

Мова навчання:

українська

Погоджено науково-методичною комісією
НН інституту фізичної культури

« 31 » серпня 2022 р.

Голова: Мороз Л.В., к.п.н., доцент
(ПБ, науковий ступінь, вч. звання)

Суми - 2022

Розробники: Лапицький В.О. – доцент кафедри ТМС

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри
теорії та методики спорту

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:

ПБ, науковий ступінь, вчене звання: **Бермудес Д.В., к.пед. н., доцент**

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2,0	бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
2-й		2-й	
Семестр			
3-й		3-й	
Лекції			
8 год.		2 год.	
Практичні, семінарські			
30 год.		4 год.	
Самостійна робота			
22 год.		52 год.	
Консультації:			
		2	
Вид контролю: диференційований залік у 4 семестрі			
Загальна кількість годин - 60			

1. Мета навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна вивчається на 2 курсі та формує у студентів *здатності* використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання з теорії і методики баскетболу, *здатність* використовувати різні методи та прийоми навчання під час фізичного виховання різних верств населення засобами баскетболу, що у підсумку надасть майбутнім фахівцям можливості *визначати* засоби стимулювання працездатності та відновних процесів, *застосовувати* знання з техніки баскетболу у професійній діяльності вчителів фізичної культури; *підбирати та узагальнювати* засоби та методи розвитку провідних фізичних якостей під час занять фізичним вихованням за допомогою технічних прийомів з баскетболу.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни повинно базуватись на засвоєнні знань, отриманих під час вивчення попередніх дисциплін, таких як теорія та методика фізичного виховання, спортивні ігри та методика їх викладання, вступ до спеціальності. Студент, у результаті раніше здобутих знань, повинен бути здатним: застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях, працювати в команді, дотримуватися техніки безпеки під час проведення занять, використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання з теорії і методики фізичного виховання та обраного виду спорту.

3. Результати навчання за дисципліною

Студент, у результаті отриманих знань під час вивчення дисципліни, повинен: *знати* підходи до забезпечення якісного виконання завдань під час занять баскетболом на основі інструкцій, методичних рекомендацій, встановлених норм; *демонструвати* знання термінології викладання баскетболу; оцінювати рівень підготовленості вихованців у баскетболі; *визначати* форми організації занять у баскетболі з урахування вікових, статевих особливостей дітей та молоді; *розкривати* основи техніки рухів у баскетболі та *розробляти* алгоритм їх навчання та вдосконалення.

Знання		<p style="text-align: center;">Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ класифікацію та термінологію гри баскетболу; ✓ - аналіз техніки виконання вивчених прийомів гри баскетболу; ✓ - методику навчання прийомам гри ; ✓ - обов'язки суддів під час проведення з баскетболу;
Уміння		<ul style="list-style-type: none"> ✓ організація та проведення змагань з баскетболу <p style="text-align: center;">Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ правильно демонструвати техніку виконання вивчених прийомів гри; ✓ -проводити окремі частини занять по вказівці викладача;

<p>Комунікація:</p>	<p>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ -самостійно підбирати вправи для вирішення поставленого на заняттях завдання; ✓ -вірно розповісти і графічно зобразити ігрові комбінації; ✓ -судити учбові ігри; ✓ -вести протокол гри; ✓ -розробляти положення про змагання; ✓ -написати конспект занять <p style="text-align: center;">Комунікація:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ організовує співпрацю учнів і вихованців та ефективно працює в команді закладу (педагогічному, тренерському колективах), інших професійних об'єднаннях). ✓ здатний розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.
----------------------------	----------	---

4. Загальні компетентності

ЗК 1	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 9	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

5. Фахові компетентності

ФК 1	Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.
ФК 2	Здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях
ФК 3	Здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення
ФК 6	Здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту.
ФК 9	Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів
ФК 10	Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту,

ФК 11	Здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом
ФК 14	Здатність до безперервного професійного розвитку.
ФК 15	Здатність до організації та реалізації тренувального процесу з обраного виду спорту з урахуванням місцевих, регіональних і національних особливостей.
ФК 16	Здатність проводити навчально-тренувальні заняття та керувати змагальною діяльністю спортсменів в умовах спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл і ліцеїв спортивного профілю.

6. Програмні результати навчання

ПР 2	Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.
ПР 3	Уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.
ПР 4	Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.
ПР 7	Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.
ПР 8	Здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань
ПР 10	Оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи
ПР 14	Визначати функціональний стан організму людини та обґрунтовувати вибір засобів профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою і спортом
ПР 17	Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини
ПР 21	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР 22	Здійснювати навчально-тренувальний процес в умовах дитячо-юнацьких спортивних шкіл, школах вищої спортивної майстерності, закладах спортивного профілю, спортивних клубах, реабілітаційних та інших закладах з урахуванням місцевих, регіональних і національних особливостей
ПР 23	Демонструвати готовність керувати змагальною діяльністю в процесі участі спортсменів у змаганнях в умовах спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл і ліцеїв спортивного профілю тощо.

7.Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А	заслуговує студент, що виявив всесторонні, систематичні і глибокі знання навчального матеріалу, уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну і знайомий з додатковою літературою, рекомендованою програмою, виділяє головні положення у вивченому матеріалі і чітко відповідає на видозмінені питання. Як правило, оцінка "відмінно" виставляється студентам, що засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни в їх значенні для професії, що набувається, проявили творчі здібності в розумінні, викладі і використанні навчального матеріалу. Знання, як правило, характеризуються високим понятійним рівнем, глибоким засвоєнням фактів, прикладів і витікаючих з них узагальнень, вільно застосовуються на практиці.
В	заслуговує студент, що знає весь вивчений матеріал, відповідає без особливих труднощів на питання викладача, засвоїв основну літературу, рекомендовану в програмі, уміє застосовувати отримані знання з практики, у відповідях не допускає серйозних помилок, лише незначні помилки, легко усуває окремі неточності за допомогою додаткових питань викладача. Як правило, оцінка "добре" виставляється студентам, що показали систематичні знання з дисципліни і здібні до їх самостійного поповнення і оновлення в ході подальшої учбової роботи і професійної діяльності. Знання, як правило, характеризуються високим понятійним рівнем, глибоким засвоєнням фактів, прикладів і витікаючих з них узагальнень.
С	заслуговує студент, що уміло володіє теоретико-методичним матеріалом навчальної програми, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок. Допускає помилки і не чітко формулює висновки
Д	заслуговує студент, що на достатньому рівні відповідає на питання та вирішує практичні завдання, наводить окремі приклади, але не проявляє глибоких знань змісту програмного матеріалу.
Е	заслуговує студент, що виявив знання основного навчального матеріалу в об'ємі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, знайомий з основною літературою,

	рекомендованою програмою, але має труднощі при його самостійному відтворенні і вимагає додаткових і уточнюючих питань викладача, вважає за краще відповідати на питання відтворюючого характеру і має труднощі при відповідях на видозмінені питання, допускає помилки при відповіді. Знання, що оцінюються балом «3», часто знаходяться на рівні уявлень, що поєднуються з елементами наукових понять
FX	виставляється студентів за повне незнання основного навчального матеріалу, за допущені принципові помилки під час відповіді на поставлені додаткові питання, передбачені програмою. Як правило, оцінка "незадовільно" ставиться студентам, які не можуть продовжити навчання або приступити до професійної діяльності після закінчення вузу без додаткових занять по відповідній дисципліні
F	виставляється студентів за повне незнання основного навчального матеріалу, за допущені принципові помилки під час відповіді на поставлені додаткові питання, передбачені програмою. Пропонується повторне вивчення дисципліні

Розподіл балів

Поточний контроль					Разом	Сума
Теоретична частина	Практична частина					
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	64	100
Поточний контроль						
4	15	15	15	15		
Контроль самостійної роботи						
4	8	8	8	8	36	

Т 1, Т 2 ... Т 5 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліні

8.Засоби діагностики результатів навчання

- усне опитування;
- контрольні роботи;
- тестування фізичної та техніко-тактичної підготовленості.

9. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет та характеристика гри у волейбол. Завдання, зміст дисципліни та залікові вимоги. Термінологія. Класифікація, методика навчання та вдосконалення техніки гри. Класифікація, методика навчання та вдосконалення тактики гри. Функції гравців. Правила гри. Жести судді. Суддівство ігор. Заповнення протоколу гри.

Тема 2. Ознайомлення з прийомами техніки гри у нападі.

Тема 3. Ознайомлення з прийомами техніки гри у захисті.

Тема 4. Ознайомлення з прийомами тактики гри у нападі.

Тема 5. Ознайомлення з прийомами тактики гри у захисті.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		Лекції	Практ.	Самост.р		Лекції	Практ.	Самост. робота
Розділ 1 Лекції								
Тема 1. Предмет та характеристика гри у баскетбол. Завдання, зміст дисципліни та залікові вимоги. Термінологія. Класифікація, методика навчання та вдосконалення техніки гри. Класифікація, методика навчання та вдосконалення тактики гри.	4	4		2	12	2		10
Тема 2. Класифікація, методика навчання та вдосконалення тактики гри. Функції гравців		2						
Тема 3. Правила гри. Жести судді. Суддівство ігор. Заповнення протоколу гри		2						
Розділ 2. Практичні заняття								
Тема 2. Ознайомлення з прийомами техніки гри у нападі.	14		7	5	12		1	11
Тема 3. Ознайомлення з прийомами техніки гри у захисті.	12		7	5	12		1	11
Тема 4. Ознайомлення з прийомами тактики гри у нападі.	17		8	5	12		1	11
Тема 5. Ознайомлення з прийомами тактики гри у захисті.	13		8	5	12		1	11
Усього годин	60	8	30	22	60	2	4	54

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема 1. Предмет та характеристика гри у баскетбол. Завдання, зміст дисципліни та залікові вимоги. Термінологія. Класифікація, методика навчання та вдосконалення техніки гри. Класифікація, методика навчання та вдосконалення тактики гри.	4	2
2.	Тема 2. Класифікація, методика навчання та вдосконалення тактики гри. Функції гравців	2	
3.	Тема 3. Правила гри. Жести судді. Суддівство ігор. Заповнення протоколу гри	2	
Всього		4	2

Теми практичних (семінарських) занять (30/4 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Ознайомлення студентів з методикою проведення підготовчої частини заняття. Навчання техніці переміщення. Навчання техніці ловлі та передачі на місці. Навчання техніці ведення на місці. Навчання техніці передачі однією від плеча. Навчання техніці повороту на місці з м'ячем. Навчання техніці ведення у русі. Навчання техніці передачі двома руками згори. Навчання техніці зупинки після бігу. Навчання техніці кидка однією від плеча. Навчання техніці пересування захисника. Навчання перехопленням м'яча.	6 балів 2	0,25
2	Стійка гравця. Переміщення по майданчику. Техніка прийому і передачі двома руками згори. Навчання техніці кидка двома руками від грудей. Удосконалення техніки поворотів на місці з м'ячем з подальшим веденням. Навчання техніці зупинки після бігу. Удосконалення техніки передачі м'яча у русі двома руками. Удосконалення техніки ведення м'яча.	6 балів 2	0,25
3	Навчання техніці пересування захисника. Навчання перехопленням м'яча. Навчання техніці кидка м'яча двома руками з місця. Удосконалення техніки ведення м'яча. Удосконалення протидії нападаючому. Навчання техніці ловіння м'яча, що відскочив від щита. Удосконалення техніки передач м'яча у русі. Удосконалення техніки ведення м'яча зі зміною рук.	6 балів 2	0,25
4	Навчання техніці кидків у русі після ловіння м'яча. Удосконалення техніки кидка м'яча з	2 6 балів	0,25

	місця. Навчання штрафним кидкам. Навчання техніці викидання і вибивання м'яча. Навчання техніці кидка м'яча у стрибку з місця. Удосконалення техніки ведення м'яча зі зміною рук. Навчальна гра.		
5	Навчання техніці накривання м'яча. Навчання елементарним взаємодіям з центровим гравцем. Удосконалення техніки кидків м'яча у русі та стрибку. Фінт на кидок м'яча з подальшим веденням і кидком. Удосконалення техніки штрафних кидків.	6 балів	2 0,25
6	Навчання техніці передачі однією рукою у стрибку з поворотом на 180°. Навчання техніці підбирання м'яча, що котиться по майданчику. Навчання техніці ловлі м'яча біля щита. Удосконалення техніки кидків у стрибку після поворотів на місці. Фінт на передачу з подальшим веденням і кидком. Удосконалення техніки кидків.	6 балів	2 0,25
7	Удосконалення техніки кидків м'яча у русі та стрибку. Удосконалення техніки передач у русі – відскоком від майданчика. Класифікація персональних фолів під час гри. Розучування фінта на проход в одну сторону, з подальшим веденням в іншу і кидком. Удосконалення фінта на кидок м'яча з подальшим веденням і кидком. Удосконалення взаємодій з центровим гравцем («двійка»). Удосконалення техніки штрафних кидків	6 балів	2 0,25
8	Удосконалення техніки кидків м'яча у русі після передачі партнером (без ведення м'яча). Удосконалення техніки передач на велику відстань. Розучування взаємодій з центровим гравцем («перехресний вихід»). Удосконалення техніки штрафних кидків. Розучування фінта на кидок з подальшим кидком. Удосконалення техніки кидків у русі. Удосконалення фінта на кидок м'яча з подальшим веденням і кидком. Навчальна гра.	6 балів	2 0,25
9	Удосконалення техніки кидків м'яча у русі після передачі партнером (без ведення м'яча). Удосконалення техніки передач на середню відстань. Удосконалення взаємодій з центровим гравцем («перехресний вихід»). Удосконалення фінта на кидок з подальшим кидком. Удосконалення техніки кидків у русі. Удосконалення фінта на кидок м'яча з подальшим веденням і кидком. Навчальна гра	6 балів	2 0,25
10	Удосконалення техніки кидків у стрибку. Написання протоколу гри. Розучування атаки двох нападаючих проти одного захисника у фазі розвитку швидкого прориву. Удосконалення	6 балів	2 0,25

	техніки підбирання м'яча, що котиться по майданчику. Розучування фінта з обертанням під час руху на 3600 та подальшим кидком. Удосконалення техніки фінта на кидок з подальшим кидком. Удосконалення техніки штрафних кидків. Навчальна гра		
11	Удосконалення техніки кидків у стрибку. Написання протоколу гри. Навчання заслонам. Удосконалення техніки кидка у стрибку з протидією захисника. Удосконалення фінта з обертанням під час руху на 3600 та подальшим кидком. Удосконалення техніки штрафних кидків. Навчальна гра. Суддівство навчальної гри. Написання протоколу гри.	6 балів	2 0,25
12	Удосконалення техніки кидків під час руху. Атака трьох нападаючих проти двох захисників. Удосконалення техніки кидка у стрибку з протидією захисника. Удосконалення фінта з обертанням під час руху на 3600 та подальшим кидком. Удосконалення техніки передачі на коротку відстань. Навчальна гра. Суддівство навчальної гри. Написання протоколу гри	6 балів	2 0,25
13	Подальше пояснення правил гри. Навчання переключенням. Навчання розстановці гравців при позиційному нападі. Удосконалення техніки кидка у русі. Удосконалення техніки боротьби за м'яч, що відскочив від щита. Навчання техніці прослизання та підстраховки. Ознайомлення з особистим захистом. Удосконалення техніки кидка у русі. Навчальна гра. Суддівство навчальної гри. Написання протоколу гри.	6 балів	2 0,25
14	Подальше пояснення правил гри. Жести судді. Навчання розстановці гравців при позиційному нападі. Удосконалення техніки кидка у русі. Навчання техніки ведення м'яча з використанням фінта з переведенням м'яча за спиною. Удосконалення техніки ведення м'яча з використанням фінта на прохід-прохід. Удосконалення техніки боротьби за м'яч, що відскочив від щита. Ознайомлення з зонним захистом та пресингом по всьому майданчику. Удосконалення техніки кидка у русі. Удосконалення техніко-тактичних дій під час навчальної гри.	5 балів	2 0,25
15	Заповнення технічної заявки, графіка проведення змагань між командами, підсумкової таблиці змагань. Проведення змагань між командами.	5 балів	2 0,5
Разом			30 4

7. Рекомендовані джерела інформації

1. Бабушкін В.З. Спеціалізація в спортивних іграх. Київ, Здоров'я, 1991.

2. Баскетбол. Поурочная програма для ДЮСШ. Киев: 2002. 152 с.
3. Леонов О.Д., Вальтін А.І. Баскетбол. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл (групи початкової підготовки 1-го - 3-го років навчання). Київ: НУФВСУ, 1999. 111 с.
4. Леонтьєв О.В., Максимов Г.Я., Леонтьєва І.В. Основи теорії та методики підготовки баскетболістів. Навчальний посібник. Луганськ, 2006. 98 с.
5. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивномайстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю. / Підред.. Л.Ю. Поплавський, О.В. Маслова, М.М. Безмилов, О.О. Мітова, Є.В. Мурзін, О.А. Четвертак. Київ: Федерація баскетболу України, 2019. 165 с.
6. Поплавський Л.Ю. Баскетбол. Київ: Олімпійська література, 2004. 448 с.
7. Проведення підготовчої частини занять з баскетболу: Методичні рекомендації до вивчення курсу спортивних ігор. Для студентів факультету фізичної культури /Укл. Міщенко О.В. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2005. 36 с.
8. Спортивні ігри в школі. Баскетбол: навчальний посібник / уклад. А.І. Дубенчук. Харків: Ранок, 2010. 144 с.
9. Хромаєв З.М., Мурзін Е.В., Обухов А.В., Защук С.Г. Упражнения баскетболиста. Киев: Друкарня ДУС, 2006. 128 с.
10. Хромаєв З.М., Поплавский Л.Ю., Защук Г.С. Тетрадь тренера по баскетболу. Киев: Украина, 2003. 128 с.
11. Веб-сайт Федерації баскетболу України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://fbu.ua>.

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

Обладнання: спеціалізований ігровий майданчик; м'ячі баскетбольні; медисбол; фішки; скакалки; карімат; стійки; бар'єри різновисокі; штанга; гирі; еспандер гумовий; гантелі різної ваги.

Програмне забезпечення

- електронний варіант лекцій;
- методичні вказівки щодо виконання контрольних завдань (електронний варіант).